၁၃။ လူဝံကြီးနှင့် မျောက်ကလေး

ရှေးသရောအခါ လူဝံကြီးနဲ့ မျောက်ကလေးရှိကြသတဲ့ကွယ်။ လူဝံကြီးဟာ အကောင်အကြီးကြီး မျောက်ကလေးကအကောင်သေးသေးလေး ဖြစ်တယ်ကွယ်။ တစ်အိမ်တည်းမှာ အတူနေကြသတဲ့။ ဘယ်နေရာ သွားသွား အတူတူသွားကြတယ်။ တစ်ခါတော့ မျောက်ကလေးက ဒီညတော့ လူဝံကြီးကို ကျီစယ်မယ်လို့ စဉ်းစားတယ်ကွယ့်။ ညရောက်တော့ မျောက်ကလေးက -

"လူဝံကြီး၊ လူဝံကြီး နည်းနည်းလေးရွှေ့ပေးပါဦး ကျွန်တော်နေရာမဆံ့လို့ပါ" ပြောတယ်။ လူဝံကြီးက ရွှေ့ပေးလိုက်သတဲ့၊ ပြီးတော့မျောက်ကလေးက ထပ်ပြောလိုက်သတဲ့။

"လူဝံကြီး၊ လူဝံကြီး နည်းနည်းလေးရွှေ့ပေးပါဦး ကျွန်တော်နေရာမဆံ့လို့ပါ" ပြောတယ်။ လူဝံကြီးက ရွှေ့ပေးလိုက်သတဲ့၊ ဒီလိုနဲ့ မျောက်ကလေးက ထပ်ပြောလိုက် လူဝံကြီးက ထပ်ရွှေ့ပေးလိုက်နဲ့ နောက်ဆုံးမှာ လူဝံကြီးဟာ ခုတင်ပေါ်က ကျတော့သတဲ့။ လူဝံကြီးက အရမ်းစိတ်ဆိုးသွားတယ်ကွယ်။

နောက်နေ့ရောက်တော့ မျောက်ကလေးကို လူဝံကြီးက ငါလည်း သူ့ကိုပြန်ပြီး ကျီစယ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာ မျောက်ကလေးနဲ့ လူဝံကြီးက တောင်ယာသို့ သွားကြသတဲ့။ လူဝံကြီးဟာ မျောက်လေးမသိအောင် မီးခြစ်ကို ယူသွားသတဲ့။ မျောက်ကလေးထမ်းတဲ့ သက်ငယ်ကို လူဝံကြီးက သူ့ရဲ့မီးခြစ်နဲ့ မီးရှို့လိုက်သတဲ့။ သက်ငယ်ကတစ်ဆင့် မျောက်ကလေးရဲ့ ကျောကုန်းကို မီးက ကူးစက်သွားတယ်။ မျောက်ကလေးဟာ ငါ့ရဲ့ကျောကုန်း ဘာဖြစ်လို့ပူလောင်နေသလဲလို့ လက်နဲ့ ကိုင်ကြည့်တော့ မီးလောင်နေတာသိပြီး ရေထဲကို ခုန်ချလိုက်တယ်။ မျောက်ကလေးက လူဝံကြီးကို ငါ့အမှားပါ တောင်းပန်ပါတယ်။ နောက်ဆိုရင် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မကျီစယ်တော့ဘူးနော်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး လူဝံကြီးနဲ့ မျောက်ကလေးဟာ ချစ်ချစ်ခင်ခင်နဲ့ နေသွားကြသတဲ့ကွယ်။

၁၄။ ကြောင်နှစ်ကောင်နှင့် မျောက်

တစ်ခါတုန်းက အလွန်ဗိုက်ဆာနေတဲ့ ကြောင်မိတ်ဆွေနှစ်ကောင်ဟာ စားစရာရှာဖို့ ထွက်လာကြသတဲ့။ အချိန်အတော်ကြာအစာရှာပြီးတဲ့အခါ တံခါးပွင့်နေတဲ့ ကြောင်အိမ်တစ်ခုထဲမှာ မုန့်တစ်ခုကို တွေ့ကြပြီး စားဖို့ခိုးယူကြသတဲ့။ မုန့်ကို ခွဲဝေကြတဲ့အခါ တစ်ခြမ်းက နည်းနည်းကြီးပြီး နောက်တစ်ခြမ်းက နည်းနည်းငယ်သတဲ့။ အဲဒီအခါ နှစ်ကောင်စလုံးက ကြီးတဲ့မုန့်ခြမ်းကို ရချင်စိတ်နဲ့ အငြင်းအခုံဖြစ်ကြသတဲ့။ သူတို့ရဲ့ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးဖို့ အဝေးတစ်နေရာမှာရှိတဲ့ မျောက်တစ်ကောင်ဆီကို သွားကြသတဲ့။ မျောက်ကလည်း သူကူညီနိုင်တယ်လို့ပြောလိုက်ပြီး ခြမ်းထားတဲ့မုန့် ၂ ခုကို သူ့မှာရှိတဲ့ ချိန်ခွင်နဲ့ ချိန်ကြည့်တဲ့အခါ တစ်ဖက်က အလွန်လေးနေသတဲ့။ မျောက်ကလည်း အလေးချိန် တူညီအောင် လုပ်ပေးမယ်ဆိုပြီး ကြီးတဲ့မုန့်ခြမ်းကို တစ်ကိုက် ကိုက်လိုက်ပါသတဲ့။

အဲဒီနောက် မုန့်ကို ချိန်ခွင်နဲ့ ပြန်ချိန်ကြည့်တဲ့အခါ ကျန်တစ်ဖက်ခြမ်းက အလွန်လေးလွန်းပြန်တာကြောင့် အဲဒီအခြမ်းဘက်ကို တစ်ကိုက် ပြန်ကိုက်လိုက်ပြီး ဒီလောက်ဆိုရင် အတူတူဖြစ်လောက်ပြီလို့ဆိုကာ ပြန်ချိန်ကြည့်လိုက်သတဲ့။ ဒါပေမဲ့ အလေးချိန်ကမတူညီဘဲ တစ်ဖက်ခြမ်းမှာ အလေးချိန် ပိုနေပြန်တယ်။ မျောက်ကလည်း "သြော်အံ့သြဖို့ ကောင်းလိုက်တာ"ဆိုပြီး တစ်ဖက်ခြမ်းကို ကိုက်လိုက်ပြန်သတဲ့။ အဲဒီအခါ ကြောင်နှစ်ကောင်က "ကိုမျောက်ရယ် ကျန်တဲ့အခြမ်းကလေးကိုပဲ ပြန်ပေးပါဗျာ၊ အလေးချိန်မတူလည်း နေပါစေတော့"လို့ ပြောကြသတဲ့။

မျောက်ကလည်း အသံကျယ်လောင်စွာနဲ့ "မဖြစ်နိုင်ဘူး မင်းတို့ပြဿနာဖြေရှင်းပေးဖို့ ငါ့ကိုခေါ်ထားကြပြီး အခုပြဿနာဖြေရှင်းလို့ မပြီးသေးဘူး"လို့ ပြန်ဖြေလိုက်သတဲ့။ မျောက်က ညီတူညီမျှဖြစ်အောင်ဆိုပြီး တစ်ဖက်ခြမ်းကိုကိုက်လိုက် နောက်တစ်ဖက်ခြမ်းကို ပြန်ကိုက်လိုက်နဲ့ မုန့်ခြမ်းလေးနှစ်ခုဟာ သေးသေးလေးသာ ကျန်တော့သတဲ့။ ကြောင်နှစ်ကောင်ကလည်း "အစ်ကိုကြီးမျောက်ရယ် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်အတွက် အရမ်းပင်ပန်းပါပြီ ကျန်တဲ့မုန့်ကလေးကိုသာ ပြန်ပေးလိုက်ပါဗျာ"လို့ ထပ်တောင်းပန်ကြတဲ့အခါ မျောက်ကလည်း "ကောင်းပြီ မင်းတို့ပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးတဲ့အတွက် ငါ့ကို ဘာပေးကြမလဲ၊ နင်တို့မှာ ဘာမှမရှိကြောင်း ငါအကုန်သိတယ်"ဟုဆိုကာ မုန့်ခြမ်းတွေကို အကုန်စားပစ်လိုက်တယ်။ ညာဏ်များတဲ့ မျောက်ကို ကြောင်နှစ်ကောင်ဟာ အလေးပြုကြပြီး အဝေးကို ထွက်သွားကြသတဲ့။ နောက်ဆုံးတော့ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်တဲ့ ကြောင်နှစ်ကောင်ဟာ အနည်းငယ် လောဘစိတ်ဖြစ်မိတာကြောင့် သူတို့စားရမယ့် မုန့်ခြမ်းကို မစားရတော့ဘူးတဲ့ကွယ်။

လဲင်သဲစာပေ(ရိုးရာပုံပြင်)

၁၅။ မောင်အီးကွဲနဲ့ မအီးလွှင့်

တစ်ခါတုန်းက ရွာတစ်ရွာမှာ မောင်အီးကွဲနဲ့ မအီးလွှင့်တို့ ရှိတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်က အရမ်းအီးပေါက်ကြသတဲ့။ မောင်အီးကွဲ အီးပေါက်လိုက်ရင် သူ့နားမှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေ ပေါက်ကွဲကုန်ရောတဲ့။ မအီးလွှင့် အီးပေါက်လိုက်ရင်လည်း သူ့နားမှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေ အကုန်လွင့်ထွက်သွားတာပဲတဲ့။

တစ်နေ့တော့ မအီးလွှင့်က သူတို့အိမ်မှာ စပါးထောင်းနေကြတယ်။ သူထောင်းနေတဲ့ သစ်သားဆုံကြီးဟာ အကြီးကြီးပဲတဲ့။ အဲဒီအချိန်မှာ မောင်အီးကွဲ ရောက်လာပြီး မအီးလွှင့်နဲ့ ပညာပြိုင်ကြမယ်လို့ ပြောတယ်။

မောင်အီးကွဲက "ကွင်းပြင်ထဲမှာ ရေအိုင် ၂ အိုင်ရှိတယ်။ တောင် ၁ လုံး ရှိတယ်။ တောင်ရဲ့ ဘေးနှစ်ဖက်မှာ ဂူပေါက်တစ်ခုစီရှိတယ်။ ဂူပေါက်နှစ်ခုအောက်မှာ ချိုင့်အကြီးကြီး တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါဘာလဲ" လို့ မေးတယ်။

မအီးလွှင့်က "ရေအိုင် ၂ အိုင်က မျက်လုံး ၂ လုံးကို ပြောတာ။ တောင် ၁ လုံးဆိုတာ နှာခေါင်း၊ ဂူပေါက် ၂ ခုက နှာခေါင်းပေါက်၊ ဂူပေါက် ၂ ခုအောက်က ချိုင့်အကြီးကြီးဆိုတာက ပါးစပ်ပေါ့"လို့ ဖြေလိုက်တယ်။

တစ်ဖန် မအီးလွင့်က မောင်အီးကွဲကို ပြန်မေးတဲ့အခါ မဖြေနိုင်ဘူးတဲ့။ အဲဒီအခါ မအီးလွင့်က အော်ပြီးရယ်သတဲ့။ မောင်အီးကွဲဟာ အလွန်ရှက်ပြီး မထိန်းနိုင်ဘဲ အီးပေါက်လိုက်တာ မအီးလွင့် စပါး ထောင်းနေတဲ့ သစ်ဆုံကြီးက ဖြုန်းဆို နှစ်ခြမ်းကွဲသွားရောတဲ့။ မအီးလွင့်လည်း သူ့သစ်ဆုံကြီး ကွဲသွားတော့ စိတ်ဆိုးတာပေါ့။ ဒီတော့ သူကလည်း အီးပြန်ပေါက်လိုက်တာ အီးကွဲဟာ ဟိုး . . မိုးပေါ်ကို လွင့်ပါသွားပြီး ဘုရင့်နန်းတော်ထဲကို ဖုတ်ခနဲ ပြုတ်ကျသွားသတဲ့။

ရှင်ဘုရင်ကြီးနဲ့ မှူးမတ်ကြီးတွေလည်း လန့်သွားပြီး ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲလို့ မေးသတဲ့။ မောင်အီးကွဲ ကလည်း အီးလွင့်ကြောင့် သူဒီလိုဖြစ်ရတာကို ပြောပြတဲ့အခါ ဘုရင်ကြီးက အီးလွင့်ကိုပါ နန်းတော်မှာ ခေါ်ထားသတဲ့။

တစ်နေ့တော့ ဘုရင်ကြီးရဲ့ တိုင်းပြည်ကို ရန်သူတွေ လာတိုက်ခိုက်ကြတယ်။ အဲဒီအခါ အီးကွဲနဲ့ အီးလွင့်ဟာ ရန်သူတွေဖက်ကို လှည့်ပြီးပြိုင်တူ အီးအကြီးကြီးပေါက်လိုက်သတဲ့။ ရန်သူတွေလည်း နှစ်ခြမ်းကွဲ၊ ကောင်းကင်ကို လွင့်ပြီး ထွက်ပြေးကုန်ကြသတဲ့။

ဘုရင်ကြီးလည်း ဝမ်းသာသွားပြီး အီးကွဲနဲ့ အီးလွင့်ကို ဆုလက်ဆောင်တွေ၊ ရတနာတွေ အများကြီး ပေးလိုက်သတဲ့။

(လူထုဦးလှ၏ တိုင်းခမ်းတီပုံပြင်)

၁၆။ ဒိတ်ဒိတ်နှင့် ကြက်ကလေး

ဒိတ်ဒိတ်တို့ မိသားစုဟာ ကြက်တွေကို အလွန်ချစ်ပြီး မွေးထားကြတယ်။ ဒိတ်ဒိတ်ဟာ ကြက်တွေကို အလွန်ချစ်တာကြောင့် နေ့တိုင်း အစာကျွေးတယ်။ ညတိုင်းလည်း ကြက်တွေ စုံမစုံစစ်ဆေးတယ်။ တစ်နေ့မှာ ဒိတ်ဒိတ်ဟာ ကြက်တွေကို အစာကျွေးနေတုန်း ကြက်မကြီးက ကြက်ကလေးတွေကို ကတော်. . . ကတော်လို့ ခေါ်ပြီး ကြက်ကလေးတွေ အလွယ်တကူစားနိုင်ဖို့အတွက် အစာတွေချေပေးနေတာကို ငေးကြည့်နေမိတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဒိတ်ဒိတ်ဟာ သူ ငယ်စဉ်က သူ့အမေ သူ့ကိုအစာတွေ ခွံ့ကျွေးခဲ့တာကို သတိရပြီး သူ့အမေရဲ့ ချစ်ခြင်းကို ပိုမိုနားလည်လာတော့တယ်။

နောက်တစ်နေ့ ကြက်တွေကို အစာပြန်ကျွေးတဲ့အချိန်မှာ ကြက်မက ကြက်ကလေးတွေကို ကတော့်. . . ကတော့်လို့ ပြန်ခေါ်လေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကြက်ကလေးတစ်ကောင်ဟာ မိခင်ရဲ့ခေါ်သံကို ကြားသော်လည်း မိခင်ထံသို့မလာဘဲ အပြင်ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကြက်ကလေးရဲ့ အော်သံ ကြားလို့ ဒိတ်ဒိတ် ပြေးကြည့်လိုက်တော့ စွန်တစ်ကောင်ဟာ တစ်ကောင်တည်း ထွက်ပြေးနေတဲ့ ကြက်က လေးကို လိုက်အုပ်နေတာကို တွေ့လိုက်တယ်။ ဒိတ်ဒိတ်လည်း အသံကုန်အော်ဟစ်ကာ မောင်းထုတ်လိုက်ရာ စွန်လည်း ကြောက်လန့်ပြီး ပျံပြေးတာနဲ့ ကြက်ကလေးကို ပြန်ကယ်တင်နိုင်ခဲ့တယ်။

အဲဒီအခါ ဒိတ်ဒိတ်ခေါင်းထဲမှာ နောက်ထပ်အတွေးတစ်ခု ပြန်ဝင်လာတယ်။ မိဘစကား နားမထောင်ရင် မကောင်းဘူးဆိုတာ သိရှိလာတယ်။ အဲဒီနေ့မှစပြီး မိဘစကား အမြဲနားထောင်ပါ့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တော့တယ်။

(ဇိုမီး–ချင်းပုံပြင်)

၁၇။ ညဏ်အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ ငှက်ဖေဖေ

တစ်ခါတုန်းက ငှက်မိသားစုလေးရှိသတဲ့ကွယ်။ ငှက်ဖေဖေ၊ ငှက်မေမေနဲ့ ငှက်ကလေးနှစ်ကောင် ရှိသတဲ့ကွယ်။ သူတို့မိသားစုဟာ သစ်ပင်လေးတစ်ပင်မှာ အသိုက်ဆောက်ပြီးနေသတဲ့။ သူတို့မိသားစုဟာ သိပ်ကိုပျော်ရွှင်ကြတယ်။ ပျော်ရွှင်မှုတွေနဲ့ ပြည့်နေတဲ့မိသားစုပေါ့။

တစ်နေ့မှာတော့ သူတို့အသိုက်ဆောက်တဲ့ သစ်ပင်ရဲ့ပင်စည်နားကို အင်မတန်ကြီးတဲ့ မြွေကြီး တစ်ကောင်လာသတဲ့။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ သစ်ပင်ပေါ် တက်လာတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ငှက်ကလေးတွေဟာ သိပ်ကို ကြောက်လန့်နေကြတယ်။ ငှက်ဖေဖေနဲ့ ငှက်မေမေကလည်း အရမ်းစိုးရိမ်နေကြတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ရင် ကောင်းမလဲလို့ အကြံထုတ်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ငှက်ဖေဖေဟာ ဟိုးအဝေးကြီးကို ပျံသန်းသွားသတဲ့။ ပြီးတော့ အနီရောင်သစ်ရွက်ကလေးတွေ ယူလာလိုက် ပြန်သွားလိုက်နဲ့ အရမ်းအလုပ်ရှုပ်နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မြွေကြီးလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ငှက်သိုက်ဆီကို ဦးတည်လာနေတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ငှက်ဖေဖေဟာ အသိုက်ထဲမှာရှိတဲ့ ငှက်ကလေးတွေကို အနီရောင်သစ်ရွက်ကလေးတွေနဲ့ ဖုံးလိုက်သတဲ့။ အဲဒီအခါ မြွေကြီးဟာ လန့်ဖျပ်ပြီး အောက်ကို အမြန်ဆင်းသွားသတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့ ပြေးဆင်းသွားသလဲဆိုတော့ ငှက်ဖေဖေယူလာတဲ့ အနီရောင် သစ်ရွက်ကလေးတွေဟာ မြွေကြီးအတွက် အဆိပ်ဖြစ်နေလို့ပေါ့။ နောက်ဆုံးတော့ ငှက်မိသားစုဟာ မြွေကြီးရဲ့ အန္တရာယ်က လွတ်မြောက်ပြီး ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေထိုင်သွားကြသတဲ့ကွယ်။

(တန့်ရှမ်းနာဂပုံပြင်)

၁၈။ အကြံကောင်းသော ကြက်မ

တစ်ခါတုန်းက ကြက်မကြီးနဲ့ ကြက်ကလေးတွေ တောထဲမှာ အစာရှာနေကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကြောင်တစ်ကောင်က ကြက်ကလေးတွေကိုစားချင်တော့ ကြက်မကြီးကို မေးလိုက်တယ်။ "ဒီည နင်တို့ ဘယ်မှာအိပ်မှာလဲ" "ဒီညငါတို့တောင်ပေါ်မှာအိပ်မယ်လို့" ကြက်မကြီးက ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ညမိုးချုပ်တော့ ကြောင်ကသူတို့ကို တောင်ပေါ်မှာ သွားရှာတာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ သူတို့က တောင်အောက်မှာ သွားအိပ် ကြတယ်။

နောက်တစ်ရက် ကြောင်က သူတို့ကို ထပ်မေးပြန်တယ်။ "ဒီညရောနင်တို့ ဘယ်မှာ အိပ်မှာလဲ" ကြက်မကြီးက "ငါတို့ တောင်အောက်မှာ အိပ်မယ်"လို့ ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ မိုးချုပ်တော့ ညောင် . . . ညောင် . . . ကြောင်ဟာ သူတို့ကို တောင်အောက်မှာ သွားရှာတော့ သူတို့က တောင်ပေါ်မှာ သွားအိပ် ပြန်တယ်။ ကြောင်က နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် ထပ်မေးပြန်တယ် "ဒီညရော နင်တို့ ဘယ်မှာ အိပ်မှာလဲ" ကြက်မကြီးက "တောင်ပေါ်ရော တောင်အောက်ရော သွားအိပ်မယ်"လို့ ပြောလိုက်တယ်။

ညအချိန်ရောက်ပြန်တော့ ကြောင်က သူတို့ကို တောင်ပေါ်ရော တောင်အောက်ရော လိုက်ရှာ တာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ သူတို့က ဘူးသီးခွံထဲမှာ သွားအိပ်လိုက်တယ်။ ညဉ့်နက်လာတဲ့အချိန်မှာ ကြက် အငယ်ဆုံးလေးတစ်ကောင်ဟာ "မေမေ သားသား အီးပေါက်ချင်တယ်"လို့ ပြောတယ်။ ကြက်မကြီးက "မပေါက်နဲ့ အပြင်မှာ ကြောင်ရှိတယ် သူကြားသွားရင် ငါတို့ကို အကုန်လုံး ဖမ်းစားသွားလိမ့်မယ်"လို့ ပြန်ပြော လိုက်တယ်။

"သားသားအောင့်ထားလို့ မရတော့ဘူး **နည်းနည်းလေး** ပေါက်လိုက်မယ်နော်" "အေး နည်းနည်းလေးပဲ ပေါက်နော်" ကြက်ကလေးက **အီးကို နည်းနည်းဆိုပြီး** ပေါက်လိုက်တာ "ဘုန်း"ဆိုပြီး ဘူးသီးခွံကွဲသွားတော့ ကြောင်ကလန့်ပြီး ထွက်ပြေးသွားတယ်။ ကြက်မကြီးနဲ့ ကြက်ကလေးတွေလည်း ပျော်ရွှင်စွာနဲ့ အစာရှာ ထွက်သွားကြတော့တယ်။

(ကယားပုံပြင်)

၁၉။ ကျေးဇူးသိတတ်သော ပုရွက်ဆိတ်

တစ်ခါက ပုရွက်ဆိတ်တစ်ကောင်ဟာ အစာရှာထွက်တုန်း သူ့အဖော်နဲ့ ကွဲသွားတယ်။ သူဟာ အဖော်ကို လိုက်ရှာဖို့ သစ်ပင်ပေါ်ကို တက်လိုက်တယ်။ သစ်ပင်ဟာ ဆွေးမြည့်နေပြီဖြစ်တဲ့အတွက် သစ်ကိုင်းဟာ 'ဂျွတ်'ဆိုပြီး ရုတ်တရက်ကျိုးကျသွားတယ်။ ဒါနဲ့ပုရွက်ဆိတ်ဟာ သစ်ကိုင်းပေါ်က နေပြုတ်ကျပြီး ချောင်းထဲကျသွားတယ်။ ပုရွက်ဆိတ်ဟာ ရေနဲ့မျောပါပြီး 'ကယ်ကြပါဦး၊ ကယ်ကြပါဦး'လို့ အော်တယ်။ ပုရွက်ဆိတ်ရဲ့အော်သံကို အခြားသစ်ပင်တစ်ပင်ပေါ်မှာ နားနေတဲ့ငှက်က ကြားသွားတယ်။ ငှက်က ပုရွက်ဆိတ်ကို ကူညီဖို့ သူ့ရဲ့အသိုက်ကို ချီမပြီး ရေထဲပစ်ချပေးလိုက်တယ်။ ပုရွက်ဆိတ်လေးဟာ ငှက်ရဲ့အသိုက်ကို ခိုစီးပြီး ရေဘေးကနေ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ပုရွက်ဆိတ်လေးဟာ 'ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ ငှက်ကလေးရယ်'လို့ ပြောလိုက်တယ်။

နောက်တစ်နေ့ရောက်တော့ ပုရွက်ဆိတ်ဟာ အစာရှာထွက်ပြန်တယ်။ မမျှော်လင့်ဘဲ လူတစ်ယောက်ဟာ သစ်ပင်ပေါ်မှာ အသိုက်အသစ်ပြန်ဆောက်နေတဲ့ ငှက်ကို လေးခွနဲ့ ပစ်ဖို့ချိန်နေတာကို တွေ့လိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ ပုရွက်ဆိတ်ဟာ 'ဒီငှက်ဟာ ငါ့အသက်ကိုကယ်ခဲ့ဖူးတာပဲ၊ ငါလည်းသူ့အသက်ကိုကယ်ရမယ်'ဆိုပြီး အဲဒီလူရဲ့ခြေထောက်ကို ပြေးကိုက်လိုက်တယ်။ ပုရွက်ဆိတ်အကိုက်ခံရတာကြောင့် အဲဒီလူဟာ 'အား'လို့ အော်လိုက်တယ်။ အဲဒီလူရဲ့အသံကြောင့် ငှက်ဟာလန့်ပြီး ပျံသွားတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ပုရွက်ဆိတ်ဟာ ငှက်ကို ပြန်လည်ကူညီလိုက်ရတဲ့အတွက် အလွန်ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်ရတော့သတဲ့။

(ကယော–ကယားပုံပြင်)

၂၀။ အရိပ်လိုလျှင် အပင်မခုတ်နဲ့

တစ်ခါတုန်းက ရွာတစ်ရွာမှာ ညောင်ပင်ကြီးတစ်ပင်ရှိပါတယ်။ အဲဒီညောင်ပင်ကြီးရဲ့ အရိပ်မှာ သွားလာသူတိုင်းက အမောပြေအပန်းဖြေလေ့ရှိကြတယ်။

တစ်နေ့တော့ လူငယ်တစ်စုက အဲဒီညောင်ပင်ကြီးကိုခုတ်ပြီး ညောင်စေးတွေကို အများကြီးထုတ်ယူခဲ့ကြတယ်။ ကြာလာတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီညောင်ပင်ကြီးဟာ ခြောက်ကပ်ပြီး သေသွားပါတယ်။ အဲဒီညောင်ပင်ခြောက်ကြီးပေါ်မှာ ပုရွက်ဆိတ်လေးတွေစုလာကြပြီး သစ်ပင်နားမှာ လာတဲ့သူမှန်သမျှကို ဝိုင်းကိုက်လိုက်ကြတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ လူငယ်တစ်စုက စိတ်ဆိုးပြီး ညောင်ပင်ခြောက်ကြီးကို ခုတ်ပစ်ကာ "အကျိုးမရှိ အသုံးမကျတဲ့ ညောင်ခြောက်ကြီး"လို့ ကျိန်ဆဲပြီး ပုဆိန်နဲ့ ခုတ်၊ လွှနဲ့ ဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ညောင်ခြောက်ကြီးထလာပြီး "ငါ့အရိပ်မှာ ခိုနားတဲ့အချိန်တွေ နည်းနည်းလေးတောင် မမှတ်မိကြတော့ဘူးလား"ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။

"ငါ့ရဲ့အစေးတွေကို မထုတ်ဘဲ အကိုင်းအခက်တွေမခုတ်ရင် အမြဲစိမ်းပြီး ငါ့အရိပ်မှာ ခိုနားနိုင်မှာလေ"လို့လည်း ပြောလိုက်ပါတယ်။

ပြီးတော့ "အရိပ်လိုလျှင် အပင်မခုတ်နဲ့ပေါ့"လို့ ပြောလိုက်သတဲ့ကွယ်။ အဲဒီမှာတင် လူငယ်တစ်စုသူတို့ မဆင်မခြင် ညောင်ပင်ကြီးကို ခုတ်မိကြတာ နောင်တရတော့သတဲ့ကွယ်။

(ဝေါန်–ချင်းပုံပြင်)

၂၁။ အောက်ချင်းငှက်

တစ်ခါတုန်းက ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်ရှိတယ်။ ငှက်တွေနေတတ်တဲ့ အသိုက်တွေကိုရှာဖို့ တောထဲထွက်လာတယ်။ ကျောက်တုံးကြီးအပေါ်ရှိ သစ်ပင်ထိပ်ဖျားပေါ်မှာ အောက်ချင်းငှက်တစ်သိုက်ကို တွေ့လိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ အစ်ကိုကြီးက တက်ပြီး ငှက်သိုက်ကိုကြည့်လိုက်တော့ ငှက်ဥသုံးလုံး တွေ့လိုက်တယ်။ သူ့ညီက ဥယူလာဖို့ ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ဥတစ်လုံးကို အိတ်ကပ်ထဲ ထည့်ပြီး ယူလာတယ်။ သစ်ကိုင်းနဲ့ ထိပြီး ကွဲသွားတယ်။ နောက်တစ်လုံးကို လွယ်အိတ်ထဲ ထည့်ပြီးယူလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ သစ်ကိုင်းနဲ့ ထိပြီး ကွဲသွားပြန်တယ်။နောက်ဆုံးတစ်လုံးကို ပါးစပ်ထဲထည့်ပြီး ယူလာတော့ ပါးစပ်ထဲမှာကွဲပြီး မျိုချမိတယ်။ ချက်ချင်းပဲ အောက်ချင်းငှက်ဖြစ်သွားတယ်။ ညီလေးကတော့ ငိုတာပေါ့။ အစ်ကိုက သူ့အရိပ်အတိုင်း လိုက်ဖို့မှာတယ်။ နောက်ဆုံးရွာပြန်ရောက်တယ်။

သူ့ညီလေးရဲ့ စားဝတ်နေရေးအတွက် အစ်ကိုဖြစ်တဲ့ အောက်ချင်းငှက်က သွန်သင်လမ်းပြတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ညီက ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝတဲ့အပြင် သီးနှံတွေလည်း ကြွယ်ဝလာတယ်။ သုံးနှစ်ပြည့်တဲ့အခါ အောင်ပွဲလုပ်ဖို့အတွက် သူ့ညီနဲ့ ရွာသားတွေက အောက်ချင်းငှက်တောင်ပံနဲ့ အမြီးကို တောင်းကြတယ်။ အစ်ကိုအောက်ချင်းငှက်က စေတနာထားပြီး သူ့ညီတို့ လိုချင်သလောက်ပေးလိုက်တော့ အစ်ကိုကြီးဟာ မပျံနိုင်တော့ဘူး။ ညီက သူပွဲလုပ်တဲ့အချိန်တွင်းသာမက ဒေါက်ကိုအောက်ချင်းငှက် အမြီးအတောင် ပြန်စုံတဲ့အထိ ပြုစုလိုက်တယ်။ အမွေးအတောင်တွေပြန်စုံလာတော့ ညီကိုနှုတ်ဆက်ပြီး ပျံသွားတော့တယ်။

ဒီအချိန်ကစပြီး အောက်ချင်းငှက်ဟာ ပြန်မလာတော့ပေမဲ့ အောက်ချင်းငှက်ရဲ့ နည်းပေးလမ်းပြမှုကြောင့် ချင်းလူမျိုးတွေဟာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေကို လုပ်တတ်လာကြတယ်။

ဒါကြောင့် ချင်းလူမျိုးတွေဟာ အောက်ချင်းငှက်ကို အမြတ်တနိုးထားတဲ့အပြင် ချင်းလူမျိုးတွေရဲ့ အမှတ်အသားတစ်ခုအဖြစ်လည်း အသုံးပြုကြတယ်။

(စီယင်း–ချင်းပုံပြင်)

၂၂။ စာနာတတ်တဲ့ ဝက်ဝံကြီး

တစ်ခါတုန်းက ရွာတစ်ရွာမှာ ကလေးတွေဟာ လွယ်အိတ်၊ လောက်စာလုံး၊ လေးခွကိုယ်စီနဲ့ သရက်သီးခူးဖို့ တောထဲထွက်လာကြသတဲ့။ အဲဒီအချိန်မှာ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းလာတာကြောင့် အိမ်ကို မပြန်နိုင်ကြဘဲ မိုးရေတွေနဲ့ တောထဲမှာ အချိန်အကြာကြီး နေကြရသတဲ့။ အိမ်မှာကျန်ခဲ့တဲ့ မိဘတွေလည်း အလွန်စိတ်ပူနေကြသတဲ့။ မိုးကလည်းဆက်တိုက်သာ ရွာသွန်းနေတာပေါ့။ မိုးရေတွေထဲမှာ ကလေးတွေဟာ အရမ်းချမ်းလာတာကြောင့် အအေးမိကုန်ကြပြီး အားလုံးသတိလစ်သွားကြတော့သတဲ့။

အဲဒီအချိန်မှာ ဝက်ဝံကြီးတစ်ကောင်ဟာ သတိလစ်ပြီးလဲနေကြတဲ့ ကလေးတွေနားကို ရောက်လာသတဲ့။ ဝက်ဝံကြီးက သတိလစ်နေတဲ့ ကလေးတွေကို သနားတာကြောင့် ကလေးတွေအားလုံးကို သူ့ရဲ့ ရင်ခွင်ထဲမှာ ပွေ့ထားပြီး အနွေးဓာတ်လည်းရအောင် မိုးရေလည်းထပ်မစိုအောင် လုပ်ပေးသတဲ့။

မနက်မိုးလင်းလာတော့ ကလေးတွေလည်း ဝက်ဝံကြီးရဲ့ ရင်ခွင်ထဲက အနွေးဓာတ်ကြောင့် သတိရလာကြပြီး ဝက်ဝံကြီးရဲ့ရင်ခွင်ထဲမှာ အိပ်ပျော်နေကြတာကို အလွန်အံ့ဩဝမ်းသာကြသတဲ့ကွယ်။

ကလေးတွေဟာ အရမ်းဗိုက်ဆာကြပြီး ငိုကြတာပေါ့။ ဝက်ဝံကြီးက သရက်သီးခူးပြီး ကလေးတွေကို ကျွေးလိုက်သတဲ့။ ကလေးတွေလည်း အားပါးတရစားကြတာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ ဝက်ဝံကြီးနဲ့အတူ ကလေးတွေဟာ ပျော်ပါးနေကြသတဲ့။

နောက်နေ့ရောက်တဲ့အခါ ကလေးတွေရဲ့ မိသားစုတွေနဲ့ ရွာသူရွာသားတွေဟာ ကလေးတွေကို လိုက်ရှာကြသတဲ့။ ကလေးတွေကလည်း သူတို့မိဘတွေရဲ့ အသံကိုကြားတဲ့အခါ "ဖေဖေ မေမေ"လို့ အော်ခေါ်ကြသတဲ့။ မိဘတွေကလည်း ကလေးတွေရဲ့အသံကိုကြားပြီး ကလေးတွေရှိရာကို လိုက်သွားတော့ သူတို့ကလေးတွေ ဘာမှမဖြစ်ဘဲ အသက်ရှင်နေတာကို တွေ့ကြသတဲ့။ အဲဒီလိုနဲ့ ကလေးတွေရယ်၊ သူတို့မိဘတွေရယ် ပျော်ရွှင်စွာနဲ့ ဝက်ဝံကြီးကို နှုတ်ဆက်ပြီး ရွာကိုပြန်သွားကြသတဲ့ကွယ်။

(လင်သဲစာပေ ပုံပြင်)

၂၃။ လီဆူ နှစ်သစ်ကူးသစ်ပင်

ရှေးရှေးတုန်းက ရွာတစ်ရွာမှာ သဘောကောင်းတဲ့ နိုနီးခေါ် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူ့မှာ သားနှစ်ယောက်ရှိပြီး အကြီးက မွေးစားသားဖြစ်တယ်။ အငယ်ကတော့ နိုနီးရဲ့ သားအရင်းဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နေ့တော့ နိုနီး တောင်ယာကအပြန်မှာ စစ်သူကြီးနှင့်တွေ့တော့ စစ်သူကြီးက အငယ်ကိုတော့ လမ်းလျှောက်ခိုင်းပြီး အကြီးကိုတော့ ဘာလို့ပိုးထားသလဲလို့ မေးတယ်။ နိုနီးက မွေးစားသားဖြစ်လို့ ပိုးထားတယ်လို့ပြောတဲ့အတွက် စစ်သူကြီးက သဘောကောင်းတဲ့ နိုနီးကို မင်းအခုအိမ်ပြန်ပြီး အိမ်ရှေ့မှာ သစ်ပင်စိုက်ထားပါ။ ဘုရင်ကြီးက တစ်ရွာလုံးဖျက်ဆီးဖို့ လွှတ်လိုက်လို့ ငါတို့လာတာ။ ဒါပေမဲ့ မင်းအိမ်ကိုတော့ ချန်ထားမယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။

နိုနီးလည်း အမြန်ပြန်လာရင်းနဲ့ တစ်ရွာလုံးမရှိရင်ငါ့တစ်အိမ်ပဲ ကျန်နေလို့မဖြစ်ဘူး။ တစ်ရွာလုံး ကျေးဇူးနဲ့ ငါတို့က အသက်ရှင်နေတာ။ ဒါကြောင့် ရွာကိုကူညီမယ်လို့စဉ်းစားတယ်။ အိမ်ကိုရောက်တော့ ကလေးနှစ်ယောက်ကို သိပ်ထားခဲ့ပြီး တစ်ညလုံး တောထဲက သစ်ပင်တွေကို ခုတ်တယ်။ ပြီးတော့ရွာထဲက အိမ်တွေရှေ့မှာ သစ်ပင်တွေ စိုက်ပေးတော့တာပေါ့။ တစ်ညလုံး သစ်ပင်တွေကိုခုတ်လိုက် အိမ်ရှေ့မှာ စိုက်လိုက်နဲ့ နိုနီးတစ်ယောက်တည်း လုပ်နေတာပေါ့။

မိုးလင်းတော့ နိုနီးလည်းပင်ပန်းနေတဲ့အတွက် သူ့အိမ်ရှေ့မှာ သစ်ပင်မစိုက်နိုင်တော့ဘူး။ စစ်သူကြီးက ရွာထဲကိုရောက်လာတော့ တစ်ရွာလုံးရဲ့အိမ်ရှေ့မှာ သစ်ပင်တွေ စိုက်ထားလို့ အံ့ဩသွားတယ်။ သေချာ လိုက်ကြည့်တော့ သစ်ပင်မစိုက်ထားတဲ့ အိမ်တစ်အိမ်တွေ့တယ်။ ဝင်သွားကြည့်တော့ နိုနီး အိမ်ဖြစ်နေ တယ်တဲ့။ စစ်သူကြီးကလည်း "ဒါဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ. . ."လို့မေးလိုက်တော့ နိုနီးကလည်း "စစ်သူကြီး ကျန်းမာပါစေ၊ တစ်ရွာလုံးမရှိလို့ မဖြစ်ဘူး။ သစ်ပင်မစိုက်ထားတဲ့ ကျွန်မအိမ်ကိုသာ ဖျက်လိုက်ပါ"လို့ ပြောလိုက်တယ်။ စစ်သူကြီးလည်း "မင်းက တစ်ရွာလုံးကိုကူညီတဲ့အတွက် မင်းကိုဆုချမယ်။ ဘုရင်ကြီးကိုလည်း တောင်းပန်ပေးမယ်"လို့ ပြောတယ်။ တစ်ရွာလုံးကလည်း နိုနီးကို ကျေးဇူးတင်ကြပြီး ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ သစ်ပင်ကို ဝိုင်းပြီး ကကြတာပေါ့။ အဲဒီချိန်ကစပြီး လီဆူတိုင်းရင်းသားတွေက နှစ်သစ်ကူးရောက်တိုင်း အိမ်ရှေ့မှာ သစ်ပင်စိုက်ကြတာပေါ့။

(လီဆူ–ကချင်ပုံပြင်)